

FYLKESNEMNDA FOR BARNEVERN OG SOSIALE SAKER
TROMS OG FINNMARK

Vår ref : 09/61 Deres ref : 200902808-/AAF

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEP	
Arkivkode:	410.0
Dato:	30.10.2009 031109
Saksnr:	200902808-044

Barne- og likestillingsdepartementet,
Barne- og ungdomsavdelingen,
Postboks 8036 Dep.,
0030 Oslo

Høringsuttalelse – barn som kan være ofre for menneskehandel

Fylkesnemnda Troms og Finnmark er enig i at det bør opprettes tiltak for barn som antas å kunne være/bli ofre for menneskehandel. Fylkesnemnda er imidlertid usikker på om de foreslåtte tiltak er adekvate, og påpeker særlig følgende forhold:

1. Institusjonstype

Det er planlagt å benytte ordinære barneverninstitusjoner. Under departementets orientering på fylkesnemndenes fagmøte den 19. oktober 2009, forsto en del at det også kunne være aktuelt med plassering i institusjonsfamilie som nevnt i barnevernloven § 4-27. Dette fremgår imidlertid ikke av lovforslaget.

Fylkesnemnda forstår at det kan være vanskelig å opprette en egen institusjon for formålet, bl.a. fordi denne fort vil bli kjent i det aktuelle miljøet. Med mindre barnets navn endres, og det benyttes fiktivt fødsels- og personnummer, kan det likevel ikke antas at spredt plassering i eksisterende institusjoner er tilstrekkelig til at aktuelle bakmenn mv. mister sporet av dem. Plassering på ordinær barneverninstitusjon vil derfor forandre vakthold av kompetent – dvs. ikke barnevernfaglig – personale. Fylkesnemnda Troms og Finnmark er bekymret for hvilken effekt dette vil kunne ha på institusjonens øvrige beboere.

Aktuelle plasseringsalternativer bør således utredes grundigere.

2. Innhold av institusjonsoppholdet

Det er ikke gitt regler eller retningslinjer for innholdet av institusjonsoppholdet. Det legges opp til forholdsvis strenge begrensninger i barnets frihet, hvilket er nødvendig ut fra plasseringens formål. Det planlegges imidlertid ikke gitt noen regler for hvilke tilbud barnet skal gis under plasseringen, utover at ”barnets behov skal ivaretas på best mulig måte innenfor de rammer fylkesnemnda har lagt til grunn for plasseringen”, og det er angitt at barnet må få hjelp til å opparbeide tillit til hjelpeapparatet, bearbeide situasjonen, og motiveres til å bidra til å komme seg ut av menneskehandelsituasjonen (pkt. 4.1.2).

Fylkesnemnda Troms og Finnmark mener at dette er for vagt beskrevet og for lite forpliktende for institusjonen/behandlingsapparatet. Det generelle innholdet bør i større grad klargjøres generelt, og med en forpliktelse for institusjonene til å foreta individuelle tilpasninger basert på det enkelte barns behov. Hensett til det som vil være vurderingstema

Postadresse :
9296 Tromsø

Kontoradresse :
Strandveien 13
9007 Tromsø

Telefon :
77 64 24 90

Telefax :
77 64 24 99

E-post: tromso@fylkesnemnda.no

under forhandlingsmøtet, kan fylkesnemndene vanskelig antas å kunne legge konkrete føringer for oppholdets faglige innhold, utover det som fremgår av lov og forskrifter. Dersom slike retningslinjer ikke blir gitt, frykter fylkesnemnda Troms og Finnmark at plasseringen nærmest får preg av varetektssurrogat – og det av et barn som ikke har begått noen straffbar handling. Retten til skolegang slik den er beskrevet under pkt 4.1.3 vil kunne bli illusorisk ved tilfeldige plasseringer.

3. Ressurssituasjonen ved dagens institusjoner

Fylkesnemnda Troms og Finnmark er bekymret for at plasseringer i medhold av de foreslåtte bestemmelser vil medføre ressursmangel i allerede pressede institusjoner. Denne type plasseringer vil kreve betydelig kapasitet ved den aktuelle institusjonen, og behovet for institusjonsplass vil oppstå nærmest over natta. Fylkesnemnda savner en vurdering av hvordan aktuelle institusjoner skal kunne stå rustet til å påta seg oppgavene, uten at det går ut over annen ungdom som er plassert etter omsorgs-/atferdsbestemmelsene.

4. Ressurssituasjonen ved fylkesnemndene

Fylkesnemnda Troms og Finnmark har i utgangspunktet ikke innsigelser til at sakene skal prøves hyppig. Med dagens personellsituasjon vel dette imidlertid ikke kunne la seg gjøre uten at det vil forsinke ordinær saksavvikling, som følge av at forhandlingsmøte skal avholdes hver 4. uke.

5. Overprøving av tingretten

Med mindre det gis regler for domstolenes behandling av disse sakene, kan tingrettens avgjørelse ikke forventes å foreligge før fylkesnemnda får et krav om forlenget plassering til behandling. Ankeadgangen blir derfor illusorisk, hvilket er rettssikkerhetsmessig uholdbart.

6. Plasseringens varighet

Det er opplyst at plasseringen skal ha en absolutt lengstevarighet av 6 måneder, og at det ikke er anledning til nye plasseringer etter at lengstetiden er utløpt. Dersom det aktuelle barnet faktisk er/står i fare for å bli offer for menneskehandel, kan det ikke uten videre antas at faren vil være over i løpet av 6 måneder. Dersom man ved utløpet av perioden finner at det må settes inn andre tiltak etter barnevernloven, vil dette ikke være tilstrekkelig til å beskytte barnet mot menneskehandel, fordi man mister muligheten for de strenge kontrolltiltakene. Fylkesnemnda Troms og Finnmark savner en redegjørelse for hvordan man tenker å beskytte et barn som etter 6 måneders plassering ikke kan sendes hjem og som ikke ønsker å samarbeide med norske myndigheter, men som fremdeles antas å være i fare for å bli utsatt for menneskehandel.

§ 4-29 syvende ledd om plassering av barn som antas å være under 18 år, bør inneholde en henvisning til maksimumsvarigheten i 5. ledd.

Høringsuttalelsen kan oversendes pr mail dersom det er behov for det.

For fylkesnemnda Troms og Finnmark

Ingvil Gregusson
fylkesnemndsleder